

DOBRODOŠLI NA POČASNEM, EDINSTVENEM IN KROŽNEM TURISTIČNEM DOŽIVETJU

INTERVJU Z DAIVO TANKŪNAITĒ

Intervju opravil Panevezio darbo rinkos mokymo centras

ŠTUDIJA PRIMERA: POČASNI TURIZEM

Daiva Tankūnaite

Sem Daiva Tankūnaite. Moja velika strast, ljubezen in delo je turizem. V tej panogi delam že več kot 30 let. Verjamem, da sem našla svoj poklic. Sem turistična vodnica, predavateljica na področju turizma, vodim predavanja in različne tečaje za vodnike. Skupaj s somišljeniki smo v Litvi ustanovili združenje počasnega turizma.

Slike: Daiva Tankūnaitė (osebni album)

KAJ JE POČASNI TURIZEM?

Omeniti je treba, da gre predvsem za družbeno gibanje, ki se je rodilo v mestih in regijah po vsem svetu. Morda se je začelo s hrano, restavracijami s hitro prehrano, ko so ljudje želeli jesti drugače, bolj in okusneje, jesti izdelke, pridelane v domači regiji ali državi, ki so narejeni z ljubeznijo in toplino. Nato se je ideja očitno razširila na koncept počasnega mesta, zdaj pa bi radi rekli, da bi si vsi zelo želeli počasnega načina življenja.

Počasna hrana, počasen način življenja in počasen turizem.

Drugo zelo pomembno bistvo je, da "počasen" ne pomeni nujno fizično počasen. Počasnost se nanaša na izkušnje, okus, vid, zaznavo, občutke. Da bi lahko nekako ustavili svoje občutke, bodisi pri tempu življenja, vzgoji otrok ali pri kakršnem koli ustvarjanju, in tako našli čas za počitek ali doživeli nekaj globokega.

To je le gibanje, a kljub temu se vsi sklicujejo na angleško besedo "Slow" in te štiri črke predstavljajo "trajnostno", "lokalno", "ekološko" in "dobro počutje". Temu pravimo tudi duh kraja, uveljavilo pa se je tudi latinsko ime "*Genius Loci*". Na nek način se na nekem mestu dobro počutite, ker ima določeno energijo, in je ni tako preprosto "odkleniti" s ploskanjem z rokami.

KDO SO STRANKE POČASNEGA TURIZMA?

Niso počasni, vendar jih je mogoče opredeliti z različnimi merili zrelosti. So izkušeni. Z drugimi besedami, so izkušeni in morda želijo bolj čutiti kot videti. Pogosto potujejo zaradi izkušenj, ki jih bodo doživeli. Seveda so videli in obiskali različne kraje in iščejo novosti. Zavedajo se, da se bodo morali potruditi, da bodo nekaj dosegli.

Pojdimo v [Pasvalys](#) (Litvansko mesto). V njegovi bližini se nahaja Riaubonijev vodni mlin. Tam si lahko ogledate pristno predenje volne s kardanom na vodni pogon in striženje ovčje volne, skupaj s skupnostjo in ljudmi, ki tam ustvarjajo. Naše domače ovce, ki se pasejo na travniku, se postrijejo, volna se priveže na kolovrat in se nato prede na istem mestu. Spredete lahko tudi svoj spominek in ga odnesete domov. Kar je najbolj fascinantno - šarm vseh ljudi, ki pri tem sodelujejo.

Ko smo organizirali Dneve kulturne dediščine, smo se odpravili na izlet v obrtni center Upytė. Gospa Vilienė, znana obrtnica, je vsem naročila, naj spletejo tradicionalni trak, ki ga mladi radi nosijo na zapestju. Izkazalo se je, da je to lahko resnično čarobno. Pred leti, ko obrtnica ni imela drugih sredstev za pomiritev, je od božiča do velike noči preživljala čas ob tem pletarskem stroju. Včasih je bilo to delo nekakšna meditacija, saj ni imela veliko drugih možnosti. In tudi mi smo se prepustili tej meditaciji. Vsi pletejo, in vedno si želijo splesti še nekaj za prijateljico ali za moža, da bi odnesli domov. Ko sem jim rekla: "Gremo, gremo!" so odvrnili: "Čakajte, kje je zdaj ta počasni turizem?"

Bog je v podrobnostih, v preprostosti.

KDO LAHKO POSTANE PONUDNIK POČASNEGA TURIZMA?

Ljudje že živijo na ta način in mi jih najdemo. Z drugimi besedami, ta oseba bi to dejavnost razvijala na tak ali drugačen način. Tu nastopijo strukture turističnih podjetij. V akcijo vstopijo vodniki in organizacije, ki aktivno iščejo, kaj bi ponudili strankam. Večinoma ta oseba v resnici ne želi prodajati sama. Tako je. Ali pa se ljudje srečujejo na dogodkih, projektih, konferencah.

Svoje mesto morate imeti radi. Če ne, ga morate vsaj spoštovati. Najprej morate prevzeti odgovornost, verjeti v to kar počnete, nato pa raziskati, kar se vam zdi zanimivo. Ključno je, da spoznate kraj, in poiščete ljudi v njem. Če se odpravljate na kraj brez življenja, morate imeti sami kaj povedati ali pa mora biti razgled vreden milijone, v nasprotnem primeru so potrebni ljudje

Mala mesta in vasi
Ljudje vseh starosti
Obrtniki
Tradicija
Kulturna dediščina
Strast in izkušnje

Slika: Indrė Stulgaitė-Kriukienė | Delo Remigijusa Kriukasa [“Glasremis”](#)

KAKŠEN PRIMER POČASNEGA TURIZMA BI LAHKO NAVEDLI?

Kot primer lahko navedemo [kmetijo Bagotas Ciba](#) v mestu Kazlų Rūda. Družina redi koze, zato se je odločila organizirati družinske izlete v borov gozd s kozami. Otroci se skupaj s prijatelji med praznovanjem rojstnega dne odpravijo na sprehod s kozo. Starši hodijo zraven, pozneje pa v gozdu pijejo čaj in se pogovarjajo o teh živalih. Fotografiranje, ki je dandanes večinoma nujno za vsakogar, je odlično.

Podobno velja za trajnost, ki je v turizmu prisotna skupaj z vsemi drugimi vidiki.

Ko prispejo v Rozalimas (majhno litovsko mesto), kjer je pokopana mati G. Petkevičaitė-Bitė (1861-1943), litovske pedagoginje, pisateljice in aktivistke, so vsi zelo zaskrbljeni, ker niso prinesli sveče, ki bi jo prižgali zanjo.

Ali v [Šiluvu](#) (majhno litovsko mesto), kjer je pokopan Eimantas Nekrošius (1952-2018) (slavni gledališki režiser) – tudi tukaj člane skupine začne skrbeti, ker nimajo sabo sveče, ki bi jo prižgali in položili na grob. In potem vse vprašam: "Kdo bo odnesel to svečo, ki jo bi pustili tukaj? Ali naj jih sorodniki vsakih šest mesecev zberejo in poberejo iz grobov?"

Mačernis (1921-1944), slavni litovski pesnik je pokopan v borovem gozdu na majhnem hribu s pogledom na svojo domovino. Do tja se morate sprehoditi več kilometrov, sveče pa so na celotni poti. Zato mladim, ki jih skrbi za svečo, običajno predlagam: "Morda je bolje, da jih zberemo in odnesemo te tri kilometre do zabojujnikov?" To je pomembneje kot prižgati svečo.

Steklarski umetniški studio "[Glasremis](#)". Ime Remigius Kriukas (litovski steklarski umetnik) poznajo številni ljudje. Imajo zelo močno notranjo kulturo in izredno smo veseli, da so ponovno prižgali svoje peči in jih odprli za javnost. In še situacija, ko se pojavi izjemna edinstvenost. Tu ni treba izobesiti posebne zastave počasnega turizma. Zagotoviti moramo edinstveno izkušnjo. Edinstvenost. In ker je prav takšna, jo želimo predstaviti vsem skupinam. To je najpomembnejša stvar - zanimivo je za vse. Zanimiva je za otroke, odrasle in celo za tiste, ki jih je težje navdušiti - za generacijo štiridesetletnikov. Ko so festivali jazza, se igra jazzovska glasba, gorijo peči in se rodijo umetniška dela. Nagovorimo lahko tudi tisti kompleksni del družbe, za katerega ne vemo, kaj naj mu ponudimo.

KAJ BI PRIPOROČILI IN ZAŽELELI BODOČIM TURISTIČNIM STROKOVNJAKOM IN NJIHOVIM UČITELJEM, KI ŽELIJO OKREPITI TRAJNOSTNI TURIZEM?

Pred kratkim smo govorili z učencem, ki je pisal znanstveno delo o dediščini. Imel sem preprosto priporočilo. Najprej se morate sami odpraviti v mesto, in si ogledati vse to. Drugače ne bo šlo. In vprašanje učiteljev, ljudi, ki poučujejo - ali ste bili tam? Skratka, mladi morajo to najprej doživeti. To morajo doživeti sami.

